

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Evropski odbor regij sestavlja 350 članov, ki predstavljajo regionalne in lokalne oblasti 28 držav članic Evropske unije. Odbor izreče mnenje v primerih, ko je posvetovanje z njim obvezno po Pogodbah, lahko pa tudi na osnovi prostovoljnega posvetovanja ali na lastno pobudo. Njegovih članov ne vežejo nobena navodila, svoje naloge pa opravljajo neodvisno in v splošnem interesu Unije.

PRAVNA PODLAGA

Člen 13(4) Pogodbe o Evropski uniji (PEU), člani 300 in 305 do 307 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), Sklep Sveta (EU) 2015/116 z dne 26. januarja 2015 o imenovanju članov in nadomestnih članov Odbora regij za obdobje od 26. januarja 2015 do 25. januarja 2020.

CILJI

Evropski odbor regij je bil ustanovljen po uveljavitvi Maastrichtske pogodbe leta 1994. Je svetovno telo, ki zastopa interese regionalnih in lokalnih organov v Evropski uniji ter v njihovem imenu oblikuje mnenja, ki jih posreduje Svetu in Komisiji. Njegovi člani so lahko vodilni predstavniki regionalnih organov, župani ali izvoljeni in neizvoljeni predstavniki regij in mest 28 držav članic EU.

Kot je navedeno v njegovi izjavi o poslanstvu, je Evropski odbor regij politična skupščina, ki jo sestavljajo izvoljeni regionalni in lokalni predstavniki v službi evropskega povezovanja. Zagotavlja institucionalno zastopanost vseh ozemelj, regij, mest in občin EU.

Njegovo poslanstvo je vključevati regionalne in lokalne oblasti v evropski postopek odločanja in na ta način spodbujati večje sodelovanje državljanov.

Da bi lahko učinkoviteje uresničeval svojo vlogo, si je Evropski odbor regij dolgo prizadeval za pravico, da Sodišče obvešča o primerih nespoštovanja načela subsidiarnosti. To je dosegel z uveljavitvijo Lizbonske pogodbe in natančneje člena 8 Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

Evropski odbor regij se na področju kohezijske politike prek svoje komisije za politiko teritorialne kohezije in proračun EU (COTER) posveča zlasti ocenjevanju izidov pogajanj o partnerskih sporazumih in operativnih programih, izpolnjevanju partnerskega načela v okviru načrtovanja evropskih strukturnih in investicijskih skladov za programsko obdobje 2014–2020 ter kohezijskim poročilom, ki jih pripravlja Komisija. Med drugimi obravnavanimi področji so tudi mobilnost v regijah z manj

ugodnimi geografskimi in demografskimi značilnostmi ter makro-regionalni strategiji za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) in za alpsko regijo (EUSALP).

ORGANIZACIJA

A. Sestava (člen 305 PDEU, Sklep Sveta 2014/930/EU)

1. Število in porazdelitev sedežev med državami

V skladu z določbami Sklepa Sveta 2014/930/EU z dne 16. decembra 2014 Evropski odbor regij sestavlja 350 članov in enako število namestnikov. Ti so razdeljeni med države članice, kot je opisano v nadaljevanju:

- 24 za Francijo, Italijo, Nemčijo in Veliko Britanijo,
- 21 za Poljsko in Španijo,
- 15 za Romunijo,
- 12 za Avstrijo, Belgijo, Bolgarijo, Češko, Grčijo, Madžarsko, Nizozemsko, Portugalsko in Švedsko,
- 9 za Dansko, Finsko, Hrvaško, Irsko, Litvo in Slovaško,
- 7 za Latvijo in Slovenijo,
- 6 za Estonijo,
- 5 za Ciper, Luksemburg in Malto.

2. Postopek imenovanja

Člane za obdobje petih let soglasno imenuje Svet v skladu s predlogi posameznih držav članic (člen 305 PDEU). Tako je člane in nadomestne člane Evropskega odbora regij za obdobje od 26. januarja 2015 do 25. januarja 2020 imenoval s Sklepom (EU) 2015/116 z dne 26. januarja 2015. Člani so lahko ponovno imenovani. Biti morajo bodisi nosilci volilnega mandata v regionalnih ali lokalnih skupnostih bodisi politično odgovorni izvoljeni skupščini (člen 300(3) PDEU). Če se članu ali nadomestnemu članu v Evropskem odboru regij konča mandat (npr. ob koncu regionalnega ali lokalnega mandata, na osnovi katerega je bil predlagan za člana odbora) in se njegovo mesto sprostí, mora Svet sprejeti nov ločen sklep.

B. Struktura (člen 306 PDEU)

Odbor izvoli predsednika in predsedstvo med svojimi člani za obdobje dveh let in pol. Poleg tega sprejme svoj poslovnik in ga predloži Svetu v odobritev (nazadnje je bil sprejet 31. januarja 2014 na podlagi člena 306(2) PDEU). Delo odbora poteka v šestih specializiranih komisijah, ki pripravljajo osnutke mnenj in resolucij, ti pa so nato predloženi v sprejetje na plenarnem zasedanju. Evropski odbor regij praviloma plenarno zaseda šestkrat na leto.

Plenarnemu zasedanju predseduje [predsednik](#) (člen 306 PDEU), namenjeno pa je predvsem sprejemanju mnenj, poročil in resolucij, osnutka načrta prihodkov in odhodkov odbora ter političnega programa na začetku vsakega obdobja delovanja, izvolitvi predsednika, prvega podpredsednika in ostalih članov predsedstva,

ustanavljanju komisij odbora, pristojnih za posamezne politike, ter sprejemanju in spreminjanju poslovnika odbora.

Zaradi večje učinkovitosti si Evropski odbor regij deli nekatere storitve svojega stalnega sekretariata s sedežem v Bruslju (kar zadeva sedež, glej Protokol št. 6 o določitvi sedežev institucij ter nekaterih organov, uradov, agencij in služb Unije) s sekretariatom Evropskega ekonomsko-socialnega odbora. Poleg tega je za večjo učinkovitost na področju prevajanja v okviru proračunskega postopka za leto 2014 z odborom sklenilo sporazum tudi predsedstvo Evropskega parlamenta. Za opravljanje svojih nalog je imel odbor (oddelek 7 proračuna EU) v letu 2014 na voljo upravni proračun v višini približno 89 milijonov EUR in 532 uslužbencev.

PRISTOJNOSTI

A. Priprava mnenj na zahtevo drugih institucij

1. Obvezna posvetovanja

Z Evropskim odborom regij se morata pred dokončno odločitvijo na določenih področjih obvezno posvetovati Svet in Komisija, in sicer o:

- izobraževanju, poklicnem usposabljanju in mladih (člen 165 PDEU),
- kulturi (člen 167 PDEU),
- javnem zdravju (člen 168 PDEU),
- vseevropskih omrežjih za promet, telekomunikacijah in energiji (člen 172 PDEU),
- ekonomski in socialni koheziji (členi 175, 177 in 178 PDEU).

2. Prostovoljna posvetovanja

Komisija, Svet in Parlament se lahko z Evropskim odborom regij posvetujejo tudi o vseh drugih zadevah, če je to po njihovem mnenju potrebno.

Kadar se Evropski parlament, Svet ali Komisija posvetujejo z Evropskim odborom regij (obvezno ali prostovoljno), mu lahko določijo skrajni rok za odgovor (v skladu s členom 307 PDEU najmanj en mesec), po izteku katerega lahko sprejmejo odločitev tudi brez mnenja.

B. Mnenja na lastno pobudo odbora

1. Kadar se opravi posvetovanje z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom, se o tem obvesti tudi Evropski odbor regij, ki lahko poda mnenje o obravnavanem vprašanju, če je po njegovem mnenju povezano z regionalnimi interesi.

2. Načeloma lahko Evropski odbor regij poda mnenje, kadar koli se mu to zdi primerno. Odbor je mnenja na lastno pobudo izrazil zlasti o malih in srednjih podjetjih, vseevropskem omrežju, turizmu, strukturnih skladih, zdravju (boju proti zasvojenosti z drogami), industriji, razvoju mest, programih usposabljanja in okolju.

C. Predložitev zadeve Sodišču Evropske unije – naknadna sodna presoja

Odbor lahko pred Sodiščem Evropske unije začne postopke zaradi varovanja svojih prerogativ ([člen 263 PDEU](#)). To pomeni, da lahko pred Sodiščem začne postopek, če

meni, da ni bil vprašan za mnenje, ko bi moral biti, ali če postopek posvetovanja ni bil pravilno izpeljan (razglasitev ničnosti aktov ([1.3.10](#))).

Pravica, da začne postopek pred Sodiščem v skladu s [členom 8 Protokola \(št. 2\) o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, priloženega Lizbonski pogodbi](#), če se postopki posvetovanja ne izpeljejo pravilno, Evropskemu odboru regij omogoča, da od Sodišča zahteva, naj ugotovi, ali je zakonodajni akt s področja pristojnosti odbora v skladu z načelom subsidiarnosti.

VLOGA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Poslovnik Evropskega parlamenta (točka XII Priloge V) določa, da je za odnose z Evropskim odborom regij, organizacijami za medregionalno sodelovanje ter lokalnimi in regionalnimi organi pristojen Odbor za regionalni razvoj (REGI).

S [sporazumom o sodelovanju med Evropskim parlamentom in Odborom regij z dne 5. februarja 2014](#) je določeno naslednje:

- Evropski odbor regij pripravlja ocene učinka o predlagani zakonodaji EU, ki jih pošlje Parlamentu še pred začetkom postopka spreminjanja in dopolnjevanja. V ocenah učinka natančno navede, kako veljavna zakonodaja deluje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, in doda mnenje, kako bi lahko izboljšali predlagane zakonodajne predpise.
- Po en član Evropskega odbora regij je povabljen na vse sestanke relevantnega odbora Parlamenta. Ta poročevalec ali uradni govorec predstavi mnenja odbora. Podobno se lahko sestankov odborov Evropskega odbora regij udeležujejo poročevalci Parlamenta.
- O splošnem zakonodajnem sodelovanju in delovnem načrtu se dvakrat letno dogovarjata predsednik konference predsednikov odborov Parlamenta in njegov sogovornik v Evropskem odboru regij.

Odbor REGI in komisija COTER od leta 2008 organizirata skupno letno srečanje v okviru dogodka z naslovom Odprti dnevi: Evropski teden regij in mest.

Udo Bux
10/2018

